

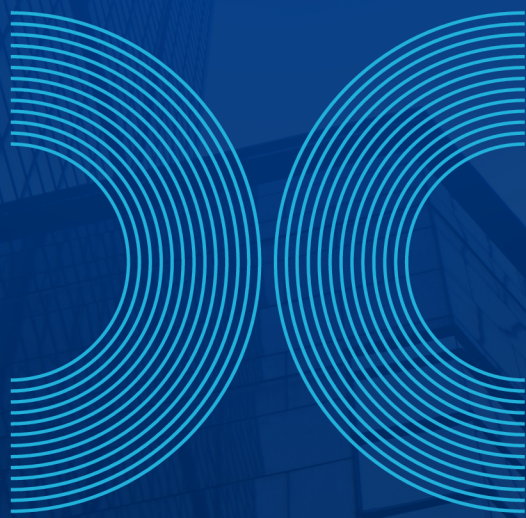

Naczelna Izba Aptekarska

APTEKA DLA APTEKARZA

BEZPIECZEŃSTWO LEKOWE
DLA PACJENTA

2025

www.nia.org.pl

Naczelna Izba Aptekarska

2025

Dziedziczenie aptek jest możliwe, a rozwój rynku nie został zablokowany

Mit: Istnieje przekonanie, że po zmianach w prawie farmaceutycznym apteka jest „przywiązana” do osoby właściciela i nie można jej sprzedać.

Fakt: Aptekę nadal można sprzedać lub przekazać innemu podmiotowi, jednak proces ten wymaga spełnienia określonych kryteriów (m.in. właścicielem musi być farmaceuta lub spółka, w której większość udziałów mają farmaceuci, zgodnie z zasadą „apteki dla aptekarza”).

Mit: Apteki nie można odziedziczyć po zmarłym właścicielu.

Fakt: Prawo farmaceutyczne dopuszcza dziedziczenie aptek, jednak podlega to ścisłym warunkom prawnym (m.in. konieczność posiadania uprawnień farmaceuty lub zatrudniania farmaceuty oraz ograniczone ramy czasowe na dostosowanie działalności).

Często powtarzaniem mitem jest, że apteka dla aptekarza sprawiła zastój na rynku aptek. Nie jest to prawda - w dalszym ciągu apteki zmieniają właścicieli, do tego wciąż otwierają się nowe. W związku z postępującą utratą kontroli nad strategicznym rynkiem ustawodawca wprowadził dodatkowe regulacje.

Co ważne, dane PEX wskazują, że udział dużych sieci aptecznych w naszym kraju regularnie wzrastał na przestrzeni lat 2017-2024 co przeczy tezie o zablokowaniu możliwości rozwoju. **Obecnie TOP10 sieci kontroluje 3580 aptek, stanowi to 29% ogółu aptek i odpowiada za 39% wartości sprzedaży w Polsce. Dane dotyczące aptecznej sprzedaży internetowej wskazują na istnienie jeszcze silniejszych oligopoli.**

Wg danych IQVIA z końcem września 2017 roku **20 największych sieci** odpowiadało za **28,4% rynku** (2704 apteki).

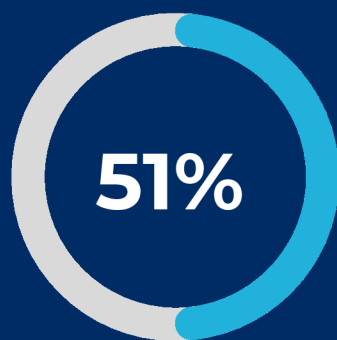

Analiza listy "400 gmin bez apteki"

Połowa gmin z listy

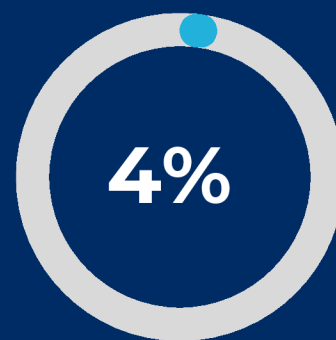
Nigdy nie miała na swoim terenie czynnej apteki

Niespełna 2%

W przeciągu dekady wzrosła liczba gmin, które nie mają dostępu do apteki, ale mają dostęp do punktu aptecznego*

Zaledwie 4% gmin

Nie miało na swoim terenie apteki lub punktu aptecznego na koniec 2023 roku*

Pomimo, iż **zaledwie 4% gmin** nie miało na swoim terenie apteki lub punktu aptecznego na koniec 2024 roku, to w większości przypadków odległość do najbliższego punktu nie przekraczała 20km. Wg danych MZ liczba gmin, które nie posiadają aptek, ale mają punkt apteczny **w ciągu dekady wzrosła z 323 do 329, zaś liczba gmin bez apteki i punktu aptecznego w 2024 wynosiła 103.**

Jednocześnie - jeśli w blisko połowie gmin w Polsce nie otworzyła się apteka w przeciągu ostatnich 20 lat - może to świadczyć **o przyczynach ekonomicznych i demograficznych występujących na tych terenach na długo przed wdrożeniem AdA w 2017 roku lub AdA 2.0 w 2023 roku.**

W drugiej połowie zidentyfikowane przyczyny zamknięcia aptek na przestrzeni 20 lat **wynikały między innymi z osiągnięcia wieku emerytalnego właścicieli lub ich śmierci**, a także problemy ekonomiczne wynikające z wysokich kosztów utrzymania apteki na wsi, niewspółmierne z możliwymi do osiągnięcia zyskami. To jest główny powód dla którego bardzo dynamicznie rozrastający się rynek aptek i wzrost liczby aptek sieciowych **nie wpłynął na dostępność aptek w tych obszarach na przestrzeni ostatnich 20 lat.**

We wszystkich gminach bez apteki każdy przedsiębiorca - nie tylko farmaceuta - może bez żadnych ograniczeń otworzyć punkt apteczny.

*Odpowiedź Ministerstwa Zdrowia na Interpelację posła Włodzimierza Gizińskiego nr 5821

Dlaczego rynek nie upomniał się o tereny wiejskie?

Jak wskazują badania, **koszt utrzymania apteki indywidualnej jest dwukrotnie mniejszy niż w przypadku apteki sieciowej**, dlatego też pomimo zwiększającego się usieciowienia rynku tereny wiejskie **nie były nigdy w kręgu zainteresowania sieci aptecznych**.

Co więcej, wiele gmin wiejskich notuje spadek wskaźników demograficznych, co bezpośrednio wpływa na spadek ilości usług publicznych ze wszystkich sektorów.

264

Nowe zezwolenia na wsiach

W latach 2017-2023 wydano 264 nowe zezwolenia na prowadzenie apteki w gminach wiejskich.*

28

Wygaszenia

Nieco ponad 10% aptek, które uzyskały w latach 2017-2023 zezwolenie - wygasło je do października 2024.*

Podsumowanie

Żadne obiektywne dane nie wskazują na to, by przepisy Apteki dla Aptekarza spowodowały spadek dostępności aptek dla pacjentów, a już w szczególności by odpowiadały za brak apteki w 400 gminach w kraju.

Wręcz przeciwnie - przepisy uwzględniające geo- i demografię **poprawiają dystrybucję placówek aptecznych na terenach gmin, zapobiegając ich koncentracji w centrach większych ośrodków miejskich**. To poprawia dostęp do aptek pacjentom z gmin ościennych.

Ministerstwo Zdrowia o Aptece dla Aptekarza

Wg danych z rejestru aptek w Polsce aktywnych jest 11270 aptek ogólnodostępnych i 1086 punktów aptecznych. Daje to wynik blisko 3300 mieszkańców kraju na jedną aptekę. Stawia się to jako zarzut wobec regulacji i uznaje za zagrożenie bezpieczeństwa lekowego w kraju.

Warto zwrócić uwagę, iż *“w Niemczech na jedną aptekę przypada 4671, w Norwegii ponad 5200, w Finlandii prawie 6800, w Danii 11 322, na Węgrzech jest to 4248, w Czechach 4603 osoby na jedną aptekę”*.*

Przytoczone przez MZ przykłady obejmują zarówno kraje posiadające regulacje zbliżone do Polski, jak również te, które kierują się zasadami wolnego rynku. Niczym nie skrępowany wzrost liczby aptek będzie paradoksalnie obniżał efektywność ich działania poprzez spadek rentowności, a co za tym idzie ograniczenia w zatowarowaniu, zatrudnianiu personelu czy świadczeniu usług.

MZ o gminach bez aptek*

“W przestrzeni publicznej pojawiają się informacje o tym, że w 400 gminach w ogóle nie ma aptek. Tutaj jednak wymaga to trochę szerszego spojrzenia, dlatego że w ponad 200 z tych gmin nigdy nie było apteki. Nie było tam też nigdzie żadnych realnych ograniczeń geograficznych i demograficznych do otworzenia w nich nowej apteki w przeszłości, jak również i teraz. Z czego wynika to, że tych aptek tam się nie otwiera? Po prostu z tego, że lokalnie mieszkańców jest mało, zapotrzebowanie jest nie tak duże, jak chcieliby aptekarze, by prowadzić apteki w sposób normalny, prawidłowy, jak również ekonomiczny.”

MZ o wzroście cen leków*

“Druga sprawa to to, że regulacje AdA 2.0 z 2023 r. pozostają bez wpływu na ceny leków. Nie uległy one nieuzasadnionemu wzrostowi, ponieważ ogromna część z nich ma ceny regulowane, oparte na głębokiej ingerencji państwa. W przypadku pozostałej części, przy ponad 12 tys. aptek i punktów aptecznych, czyli punktów sprzedaży leków, nadal istnieje możliwość swobodnego kształtowania cen oparta na swobodnej konkurencji wielu niezależnych podmiotów.”

Ministerstwo Zdrowia o Aptece dla Aptekarza

Ministerstwo Zdrowia wskazało także na stabilizację rynku po wejściu w życie apteki dla aptekarza. Drastycznie zmalała liczba zamykających się aptek, a także aptek, które zamykały się w przeciągu kilku lat od ich otwarcia.

*Przed wprowadzeniem ustawy „Apteka dla aptekarza” (AdA) apteki były otwierane chaotycznie. Dowodem tego była znaczna liczba placówek, które nie przepracowały nawet 36 miesięcy, czyli trzech lat. W latach 2011–2017, takich aptek, które zostały zamknięte przed upływem trzech lat było 744, natomiast w latach 2018–2023 były to sporadyczne przypadki, z reguły od 6 do 8 aptek rocznie.

Po wprowadzeniu zmian w postaci „Apteki dla aptekarza 2.0” (AdA 2.0), czyli w ciągu ostatniego roku od wejścia w życie tej ustawy, liczba aptek w Polsce zmniejszyła się o 234. W samej strukturze własnościowej nastąpiły zarówno ubytki, jak też przyrosty, ale zgodnie z danymi z sierpnia 2024 r. ubyło 348 aptek, a przybyło 107.

Jednocześnie na rynku obserwujemy ciągłe zmiany. Otwierają się nowe apteki, wydano 630 nowych zezwoleń od wejścia w życie AdA w czerwcu 2017 r., co świadczy o nieustannej ewolucji branży. W 2024 roku wydano 29 nowych zezwoleń, w tym kilkanaście w obszarach wiejskich. Liczba wygaszanych zezwoleń, a więc tych, przez które apteka faktycznie znika z rynku, spadła dwukrotnie – z 3700 aptek w latach 2012–2017 do 1883 w latach 2018–2023. Wskazuje to jasno na stabilizację tego sektora.

W 2024 r. wygaszono 181 zezwoleń, co stanowi blisko czterokrotny spadek względem rekordowego roku 2015, gdzie takich wygaszeń było 764. Łącznie od wprowadzenia AdA 2.0, czyli od 28 września 2023 do końca października bieżącego roku, zamknięto 266 aptek. Warto tutaj podkreślić, że na początku działania przepisów w 2017 r. zamykano 637 aptek rocznie. Potem ta liczba sukcesywnie się zmniejszała, co wskazuje na stabilizujący charakter wprowadzanych przepisów.”*

Rozwój usług w trakcie AdA

Przed rokiem 2021 średnio wystawiano około 200 recept farmaceutycznych miesięcznie. Obecnie są wystawiane na stabilnym poziomie około 170 tys. miesięcznie. cznych. *

Rozwój szczepień w trakcie AdA

W ostatnim roku wdrożono program Antykoncepcja awaryjna oraz umożliwiono szczepienia 26 zalecanymi szczepionkami. Obecnie trwają prace nad umożliwieniem farmaceutom wystawiania recept refundowanych na wszystkie zalecane szczepionki.*

Naczelna Izba Aptekarska